

Nuorisovaltuusto

Aika 21.01.2026 klo 17:00 - 19:22

Paikka Kaarisairaala, kokoushuone 4057 (4.krs), Puijonlaaksontie 2, Kuopio
tai teams

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 1	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
§ 2	Pöytäkirjantarkastajien valinta	5
§ 3	Asioiden käsittelyjärjestys	6
§ 4	Ajankohtaiset asiat	7
§ 5	Nuorisovaltuuston toimintakertomus 2025	9
§ 6	Nuorisovaltuuston 2.varapuheenjohtajan sekä alueellisen oppilashuollon työryhmän edustajan valinta	10
§ 7	Muut asiat	12
§ 8	Omaishoidon tuen toimintaohje ja myöntämisperusteet Pohjois-Savon hyvinvointialueella	13
§ 9	Sosiaalihuoltolain mukaisten liikkumista tukevien palveluiden myöntämisperusteet Pohjois-Savon hyvinvointialueella	15
§ 10	Palvelujärjestelmän uudistaminen - R5 mielenterveys- ja päihdepalvelujen -uudistus	17

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Airaksinen Eemeli	jäsen	
	Artjuhin Mark	jäsen	
	Haaranen Emilia	varapuheenjohtaja	
	Haavisto Vilmiina	jäsen	
	Hallikainen Saaga	jäsen	
	Hartikainen Elina	jäsen	
	Heikkinen Nea	jäsen	
	Hirviheimo Miia	jäsen	
	Hoffren Hilja	jäsen	
	Huikari Vilma	jäsen	
	Juvenius Juho	puheenjohtaja	
	Miettinen Neela	jäsen	
	Partanen Aleks	jäsen	
	Raatikainen Onerva	jäsen	
	Tiainen Peppi	jäsen	
	Väisänen Nea	jäsen	
	Väätäinen Enna	jäsen	
	Yliskoski Lotta	jäsen	
	Pitkänen Minna	asiantuntijajäsen	
	Hartikainen Tiia	pöytäkirjanpitäjä	
	Rossi Markku	aluehallituksen edustaja	
	Zeidan Jasmin	asiantuntija	
	Hämäläinen Saramiia	jäsen	
	Kettunen Maija	jäsen	
	Rönkkö Viivi	varajäsen	
	Tiihonen Henriikka	asiantuntija	
	Lappi Heidi	asiantuntija	
	Kainulainen Iida	asiantuntija	
	Pentikäinen Riina	varajäsen	
Poissa	Hytönen Oskari		
	Kainulainen Vilja		
	Luodes Mariarita		
	Sevón Laura		
	Tuure Liina		

Allekirjoitukset

Juho Juvenius
puheenjohtajaTiia Hartikainen
pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat

1 - 10

Pöytäkirjan tarkastus	Pvm
-----------------------	-----

Peppi Tiainen pöytäkirjantarkastaja
--

Lotta Yliskoski pöytäkirjantarkastaja
--

Pöytäkirjan nähtävilläpito

Pöytäkirja on nähtävillä Pohjois-Savon hyvinvointialueen verkkosivuilla www.pshyvinvointialue.fi alkaen 30.1.2026

Nuorisovaltuusto

§ 1

21.01.2026

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Nuovalt 21.01.2026 § 1

Päätös

Nuorisovaltuusto totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätösehdotus

Todetaan kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Kutsu nuorisovaltuuston kokoukseen on toimitettu sähköisen kokousjärjestelmän kautta. Kutsu on lähetetty Pohjois-Savon hyvinvointialueen hallintosäännön 124 §:n mukaan vähintään 7 päivää ennen kokousta. Nuorisovaltuuston kokouksen kutsuu koolle nuorisovaltuuston puheenjohtaja.

Kokouksesta on annettu yleisesti tieto hyvinvointialuelain 99 §:n mukaan siten, että kokouskutsu on julkaistu yleisessä tietoverkossa Pohjois-Savon hyvinvointialueen Internet-sivuilla.

Nuorisovaltuusto on päätösvaltainen, kun vähintään puolet (1/2) nuorisovaltuutetuista on läsnä.

Nuorisovaltuusto

§ 2

21.01.2026

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Nuovalt 21.01.2026 § 2

Päätös

Nuorisovaltuusto valitsi pöytäkirjantarkistajiksi Peppi Tiaisen ja Lotta Yliskosken.

Päätösehdotus

Nuorisovaltuusto valitsee pöytäkirjantarkastajat tarkastamaan tämän kokouksen pöytäkirjan. Pöytäkirjantarkastajat toiminevat myös ääntenlaskijoina mahdollisten äänestysten sattuessa. Vuorossa ovat Liina Tuure ja Nea Väisänen.

Nuorisovaltuusto

§ 3

21.01.2026

Asioiden käsittelyjärjestys

Nuovalt 21.01.2026 § 3

Päätös

Nuorisovaltuusto hyväksyi esityslistan kokouksen asioiden käsittelyjärjestykseksi, sillä poikkeuksella, että lisälistan §8-10 otetaan käsittelyyn §6 jälkeen.

Päätösehdotus

Nuorisovaltuusto hyväksyy esityslistan kokouksen asioiden käsittelyjärjestykseksi.

Nuorisovaltuusto

§ 4

21.01.2026

Ajankohtaiset asiat

Nuovalt 21.01.2026 § 4

Päätös

- "Sateenkaariyhteisön voima -nuorten osallisuuden ja yhdenvertaisuuden edistäminen maakunnissa"-hankeen esittely, Henriikka Tiihonen. Hankkeen kunnat ovat tällä hetkellä Lapinlahti, Leppävirta, Rautalampi ja Vesanto. Oppitunnit 5.-luokasta lukioon sekä ammattilaisille suunnatut koulutukset.

Henriikka Tiihonen poistui 17:21.

- Pohjois-Savon alueen Leaderin esittely. Nuorisoleaderit mahdollistavat nuorten omia projekteja tai tapahtumien järjestämistä. Haettavissa rahaa 100-1000e nuorten projekteihin. Leaderit tekevät yhteistyötä useiden tahojen kanssa.

YheS-hanke, lida Kainulainen. Hanke kannustaa nuoria vaikuttamaan. Mukana Mikä vituttaa- illoissa ja nuorisofoorumeissa.

Meidän kylä, meidän maailma -hanke, Heidi Lappi. Hanke tarjoaa projektiosaamista ja yrittäjyysvalmiuksia, kansainvälistymisen mahdollistamista. Myös aikuisille tukea. Kansainvälisiin vaihtoihin kannustusta ja tukea Markku Rossilta.

Heidi Lappi ja lida Kainulainen poistuivat 17:46.

- Kuntien ja vapaan haun edustajien kuulumiset

- Aluehallituksen edustajan Markku Rossin kuulumiset

- Perhe- ja vammaispalveluiden edustajan Minna Pitkäsen kuulumiset palveluista: erityishuomiona R5 mielenterveys- ja päihdepalveluiden uudistuksen asukas- ja sidosryhmäkysely jakoon nuorten kunnissa ja nuorisovaltuustoissa. Toiseksi seksuaaliterveysneuvolaan tullut saataville sähköinen yhteydenotto väylä.

Esittelijä

Päätösehdotus

Nuorisovaltuusto käsittelee ajankohtaiset asiat.

- "YheS-nuorisohankkeen esittely ja yhteistyöstä keskustelu: lida Kainulainen, Ylä-Savon Veturi ry

Nuorisovaltuusto

§ 4

21.01.2026

- ”Sateenkaariyhteisön voima - nuorten osallisuuden ja yhdenvertaisuuden edistäminen maakunnissa”-hankkeen esittely: Henriikka Tiihonen, hanketyöntekijä
- Johtoryhmän kuulumiset
- Perhe- ja vammaispalveluiden edustajan ja aluehallituksen edustajan kuulumiset
- Nuorisovaltuuston edustajat kertovat kuulumiset perhe- ja vammaispalveluiden lautakunnasta ja aluevaltuustosta sekä oppilashuollon yhteistyöryhmästä
- Nuorisovaltuuston jäsenet kertovat kuulumiset kuntien nuorisovaltuustoista mm. käsittelyssä olevista asioista. Avoimen haun kautta valitut jäsenet voivat kertoa itselleen ajankohtaisia asioita muille
- Käydään läpi edustajavaihdokset
- Muut ajankohtaiset asiat

Nuorisovaltuusto

§ 5

21.01.2026

Nuorisovaltuuston toimintakertomus 2025Nuovalt 21.01.2026 § 5
2357/00.01.02.00/2023

Valmistelija(t)

Juho Juvenius, juho.juvenius(a)pshyvinvointialue.fi

Tiia Hartikainen, tiia.hartikainen(a)pshyvinvointialue.fi

Päätös

Nuorisovaltuusto hyväksyi toimintakertomuksen vuodelta 2025, ja esittää sen aluehallitukselle tiedoksi.

Päätösehdotus

Nuorisovaltuusto hyväksyy toimintakertomuksen vuodelta 2025, ja esittää sen edelleen aluehallitukselle tiedoksi.

Liitteet ja oheisaineisto

Esityslistan oheisaineistona: Nuorisovaltuuston toimintakertomus 2025, lähetetään sähköpostitse.

Valmistelu

Nuorisovaltuuston toimintasäännön (ahall 15.1.2024) mukaan nuorisovaltuusto laatii vuosittain toimintakertomuksen.

Liitteet

1 Nuorisovaltuuston toimintakertomus v.2025

Nuorisovaltuusto

§ 6

21.01.2026

Nuorisovaltuuston 2.varapuheenjohtajan sekä alueellisen oppilashuollon työryhmän edustajan valintaNuovalt 21.01.2026 § 6
2357/00.01.02.00/2023

Valmistelija(t) Juho Juvenius, juho.juvenius(a)pshyvinvointialue.fi

Päätös

Päätösehdotuksen lisäksi valittiin uusi Nuorten näköistä turvallisuutta -hankkeen nuorisoedustaja. Nuorisovaltuusto päätti yksimielisesti Mark Artjuhhin nimeämisen varaedustajasta edustajaksi. Nuorisovaltuuston 2.varapuheenjohtajan paikasta kiinnostuksen ilmaisevat Vilmiina Haavisto ja Hilja Hoffren. Yhteisymmärryksessä valitaan Hilja Hoffren. Nuorisovaltuusto valitsi 2.varapuheenjohtajaksi Hilja Hoffrenin. Nuorisovaltuusto nimesi alueellisen oppilashuollon työryhmän jäseneksi Peppi Tiaisen.

Päätösehdotus

Nuorisovaltuusto valitsee 2.varapuheenjohtajan ja alueellisen oppilashuollon työryhmän edustajan.

Valmistelu

Nuorisovaltuuston 2. varapuheenjohtaja Veera Ojala on pyytänyt eroa Pohjois-Savon nuorisovaltuustosta 11.12.2025. Ojala on toiminut myös toisena edustajana alueellisessa oppilashuollon työryhmässä.

Nuorisovaltuusto valitsee kuluvan toimikauden loppuun asti uuden 2. varapuheenjohtajan sekä edustajan alueelliseen oppilashuollon työryhmään.

Nuorisovaltuuston edustajat esittävät keskuudestaan. Esitysten ei tarvitse olla kannatettuja, mutta ehdokkaaksi esitetyiltä varmistetaan suostumus kokouksessa. Mikäli ehdokkaita on enemmän kuin yksi pidetään suljettu äänestys. Suljettu äänestys toteutetaan sähköisen lomakkeen tai järjestelmän kautta.

Nuorisovaltuusto

§ 6

21.01.2026

Nuorisovaltuusto

§ 7

21.01.2026

Muut asiat

Nuovalt 21.01.2026 § 7

Nuorisovaltuusto käsittelee muut esille tulevat asiat

Nuorisovaltuuston puheenjohtaja päättää kokouksen

Päätös

Nuorisovaltuusto käsitteli muut esille tulevat asiat.

Keskustelussa nousi idea järjestää uudelle paikkakunnalle muuttaneille kohtaamispaikka tai tapahtumaa vuoden vaihteen ja syyslukukauden alkuun. Erityisesti uudelle paikkakunnalle työn takia muuttaneet nuoret.

Tiedoksi puheenjohtaja Juho Juveniuksen osallistuminen Nuva ry:n puheenjohtajaverkoston tapaamiseen Helsingissä 7.2.2026.

Nuorisovaltuuston puheenjohtaja päätti kokouksen klo19.22.

Nuorisovaltuusto

§ 8

21.01.2026

Omaishoidon tuen toimintaohje ja myöntämisperusteet Pohjois-Savon hyvinvointialueellaNuovalt 21.01.2026 § 8
460/00.01.02.00/2022

Valmistelija(t) palveluyksikköjohtaja Sanna Suomi,
sanna.suomi(at)pshyvinvointialue.fi

Päätös

Nuorisovaltuusto päätti lähettää materiaalit edustajille, kommentteja varten. Nuorisovaltuusto valtuuttaa puheenjohtajiston työstämään lausunnon asiaan.

Päätösehdotus

Nuorisovaltuusto keskustelee lausunnon antamisesta omaishoidon tuen toimintaohjeeseen ja myöntämisperusteisiin. Nuorisovaltuusto valtuuttaa yhdessä sovitut edustajat luomaan lausunnon keskustelunpohjalta ja lähettämään lausunnon 15.2.2026 mennessä.

Liitteet ja oheisaineisto

Esityslistan liitteenä: Omaishoidon tuen toimintaohje ja myöntämisperusteet Pohjois-Savon hyvinvointialueella 1.1.2026 alkaen

Valmistelu

Omaishoidon tuki on lakisääteinen yleiseen järjestämisvelvollisuuteen kuuluva palvelu, jonka järjestämisestä hyvinvointialue huolehtii määrärahojensa puitteissa. Omaishoidon tuen laissa (937/2005) säädetään tuen myöntämisedellytyksistä, alimpien hoitopalkkioiden määrästä, omaishoidon tukea annettavista palveluista, omaishoitajan vapaasta, hoito- ja palvelusuunnitelmasta sekä omaishoitotosopimuksesta. Omaishoidon tuen myöntämisperusteet päättää hyvinvointialue säännösten sallimissa rajoissa.

Liitteenä olevassa omaishoidon tuen toimintaohjeessa ja myöntämisperusteissa on kuvattu omaishoito ja omaishoidon tuki, omaishoidon tuen myöntämisedellytykset, omaishoidon tuen hakeminen ja päätöksenteko, omaishoitotosopimus, hoitopalkkio, omaishoitajan lakisääteisen vapaan järjestäminen, hoitajan

Nuorisovaltuusto

§ 8

21.01.2026

terveydenhoitoon liittyvien käyntien ja muun poissaolon aikainen hoito sekä omaishoitajan hoitotehtävää tukevat palvelut.

Omaishoidon tuen palvelua myönnetään ja järjestetään yhteisen toimintaohjeen ja myöntämisperusteen mukaisesti ikääntyneiden ja vammaispalveluiden palvelualueella.

Liitteet

- 2 Omaishoidon tuen toimintaohje ja myöntämisperusteet Pohjois-Savon hyvinvointialueella 1.1.2026 alkaen

Nuorisovaltuusto

§ 9

21.01.2026

**Sosiaalihuoltolain mukaisten liikkumista tukevien palveluiden myöntämisperusteet
Pohjois-Savon hyvinvointialueella**Nuovalt 21.01.2026 § 9
6066/05.00.00/2024

Valmistelija(t) palvelualuejohtaja Minna Pitkänen,
minna.pitkanen3(at)pshyvinvointialue.fi, puh. 044 7401 956

Päätös Nuorisovaltuusto päätti lähettää materiaalit edustajille, kommentteja varten. Nuorisovaltuusto valtuuttaa puheenjohtajiston työstämään lausunnon asiaan.

Päätösehdotus Nuorisovaltuusto keskustelee lausunnon antamisesta sosiaalihuoltolain mukaisten liikkumista tukevien palveluiden myöntämisperusteista. Nuorisovaltuusto valtuuttaa yhdessä sovitut edustajat luomaan lausunnon käydyn keskustelun pohjalta ja lähettämään lausunnon 15.2.2026 mennessä

Liitteet ja oheisaineisto Esityslistan liitteenä:
Sosiaalihuoltolain mukaisten liikkumista tukevien palveluiden myöntämisperusteet 2026

Valmistelu Sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetuspalveluiden (SHL 23§) myöntämisperusteet on vahvistettu aluehallituksessa 14.11.2022 § 315, voimaan 1.1.2023 alkaen. Myöntämisperusteet ovat yhtenäiset kaikille hyvinvointialueen asukkaille, mutta palvelun järjestämisestä vastuu on jakautunut eri lautakunnan alaisiin kokonaisuuksiin ja siksi myöntämisperusteiden vahvistaminen on käsitelty vuosittain ikäihmisten ja hoivapalveluiden lautakunnassa, perhe- ja vammaispalveluiden lautakunnassa ja yleisten palveluiden lautakunnassa.

Sosiaalihuoltolain mukaisia liikkumista tukevia palveluja järjestetään henkilöille, jotka eivät kykene itsenäisesti käyttämään julkisia liikennevälineitä, kutsuohjattua joukkoliikennettä tai palvelulinjoja alentuneen toimintakyvyn, sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen syyn perusteella. Liikkumisen tuki on tarkoitettu jokapäiväiseen elämään kuuluvien asioiden hoitamista varten.

Nuorisovaltuusto

§ 9

21.01.2026

Sosiaalihuoltolain nojalla myönnetyt palvelut ovat harkinnanvaraisia ja määrärahasidonnaisia.

Lainsäädännössä palvelusta käytetään käsitettä liikkumista tukevat palvelut ja tämä muutos on tehty myös palvelun myöntämisperusteisiin.

Nyt päätettävänä olevaan myöntämisperusteeseen on tarkastettu

- taloudellisen tarveharkinnan nettotulojen rajat ja kuvattu harkinnassa huomioitava varallisuus
- tarkennettu, että palvelu on tarkoitettu henkilöille, jotka asuvat omassa kodissaan
- tarkennettu palvelun käyttötarkoitus
- tarkennettu käsittelyssä vaadittavia liitteitä
- tarkennettu mitä tuloja ei huomioida nettotulojen tarkastelussa

Myöntämisperusteesta on poistettu tieto matkojen tilaamisesta, perumisesta, palautteen antamisesta ja toimintaohjeesta ongelmatilanteissa. Nämä asiat ohjeistetaan asiakkaalle erillisellä asiakasohjeella.

Liitteet

- 3 Sosiaalihuoltolain mukaisten liikkumista tukevien palvelujen myöntämisperusteet 2026

Aluehallitus	§ 11	19.01.2026
Nuorisovaltuusto	§ 10	21.01.2026

Palvelujärjestelmän uudistaminen - R5 mielenterveys- ja päihdepalvelujen -uudistus

Nuovalt 21.01.2026 § 10
637/00.01.02.00/2026

Valmistelija(t) Kati Kantanen, puh. 044 740 1951,
kati.kantanen(at)pshyvinvointialue.fi, Jari Saarinen
puh. 044 718 6301, jari.saarinen(at)pshyvinvointialue.fi

Päätös Nuorisovaltuusto päätti mahdollistaa kuntien nuorisovaltuustoille kommentoinnin. Kannustetaan myös osallistumaan asukaskyselyihin. Nuorisovaltuusto valtuutti nuorisovaltuuston puheenjohtajiston muodostamaan nuorisovaltuuston lausunnon ja lähettämään sen määräaikaan mennessä.

Päätösehdotus Nuorisovaltuusto keskustelee lausuntopyynnöstä ja valtuuttaa yhdessä sovitut edustajat luomaan ja lähettämään lausunnon määräaikaan mennessä.

Liitteet ja oheisaineisto Esityslistan liitteenä:

-Mielenterveys- ja päidepalveluiden uudistuksen luonnos dioina

Valmistelu Pohjois-Savon hyvinvointialueella on käynnissä palvelujärjestelmän kokonaisuudistus (Ahall 27.5.2024 § 185), joka koostuu viidestä kokonaisuudesta:

R1. Vastaanottotoiminnan sekä alueellisen erikoissairaanhoidon ja aikuissosiaalityön uudistus (toimeenpanossa; Avalt 17.6.2024 § 47)

R2. Osastohoidon, asumisen ja kotiin vietävien palveluiden uudistus (toimeenpanossa; Avalt 17.6.2024 § 47)

R3. Perhe- ja vammaispalveluiden uudistus (toimeenpanossa; Avalt 16.12.2024 § 80)

Aluehallitus
Nuorisovaltuusto

§ 11
§ 10

19.01.2026
21.01.2026

R4. Erikoissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaalan uudistus (toimeenpanossa; Avalt 5.5.2025 § 29)

R5. Mielenterveys- ja päihdepalveluiden uudistus (käynnistetty aluehallituksen päätöksellä 28.10.2024 § 336)

Aluehallitus on kokouksessaan 19.1.2026 lähettänyt mielenterveys- ja päihdepalveluiden uudistuksen luonnoksen lausunnoille hyvinvointialueen lautakuntiin, jaostoihin sekä lakisääteisiin ja vapaaehtoihin vaikuttamistoimielimiin sekä aluevaltuustoryhmille, Pohjois-Savon kuntiin ja Pohjois-Savon liittoon. Lausunnot pyydetään toimittamaan 15.2.2026 mennessä Pohjois-Savon hyvinvointialueen kirjaamoon.

Ahall 19.01.2026 § 11

Valmistelija(t)

Kati Kantanen, puh. 044 740 1951,
kati.kantanen(at)pshyvinvointialue.fi, Jari Saarinen
puh. 044 718 6301, jari.saarinen(at)pshyvinvointialue.fi

Päätös

Merkitään pöytäkirjaan, että: -Tuomo Pekkarinen liittyi kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 10.05. Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

hyvinvointialuejohtaja

Päätösehdotus

Aluehallitus päättää:

1. merkitä mielenterveys- ja päihdepalveluiden palvelu-uudistuksen (R5) luonnoksen (liite 1) sekä valmistelutilanteen tiedoksi.
2. käynnistää sidosryhmien osallistamisen, jossa kevään aikana kuullaan muun muassa henkilöstöä, alueen asukkaita, yrityksiä ja yhdistyksiä.

Aluehallitus	§ 11	19.01.2026
Nuorisovaltuusto	§ 10	21.01.2026

3. lähettää luonnoksen lausunnoille hyvinvointialueen lautakuntiin, jaostoihin sekä lakisääteisiin ja vapaaehtoiisiin vaikuttamistoimielimiin sekä aluevaltuustoryhmille, Pohjois-Savon kuntiin ja Pohjois-Savon liittoon. Lausunnot pyydetään toimittamaan 15.2.2026 mennessä Pohjois-Savon hyvinvointialueen kirjaamoon.

Ennakkovaikutusten arviointi

Mielenterveys- ja päihdepalveluiden uudistusta koskeva ennakkovaikutusten arviointi tuodaan käsiteltäväksi uudistusta koskevan päätöksenteon yhteydessä.

Toimivallan peruste Hallintosäntö § 36

Liitteet ja oheisaineisto

Esityslistan liitteenä: Mielenterveys- ja päihdepalveluiden uudistuksen luonnos diolina

Valmistelu

Pohjois-Savon hyvinvointialueella on käynnissä palvelujärjestelmän kokonaisuudistus (Ahall 27.5.2024 § 185), joka koostuu viidestä kokonaisuudesta:

- R1. Vastaanottotoiminnan sekä alueellisen erikoissairaanhoidon ja aikuissosiaalityön uudistus (toimeenpanossa; Avalt 17.6.2024 § 47)
- R2. Osastohoidon, asumisen ja kotiin vietävien palveluiden uudistus (toimeenpanossa; Avalt 17.6.2024 § 47)
- R3. Perhe- ja vammaispalveluiden uudistus (toimeenpanossa; Avalt 16.12.2024 § 80)
- R4. Erikoissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaalan uudistus (toimeenpanossa; Avalt 5.5.2025 § 29)
- R5. Mielenterveys- ja päihdepalveluiden uudistus (käynnistetty aluehallituksen päätöksellä 28.10.2024 § 336)

Mielenterveys- ja päihdepalvelut muodostavat läpileikkaavan kokonaisuuden, joka vaikuttaa laajasti hyvinvointialueen palvelutoimintaan. Ne kytkeytyvät terveydenhuollon palveluiden lisäksi muun muassa perhepalveluiden universaaleihin palveluihin, kasvatus- ja perheneuvontaan ja lastensuojeluun. Lisäksi palveluilla on keskeinen yhdyspinta kuntien sivistys- ja nuorisotoimen palveluihin, hyte-toimintaan sekä järjestöihin.

Aluehallitus
Nuorisovaltuusto

§ 11
§ 10

19.01.2026
21.01.2026

Uudistuksessa tarkastellaan kokonaisvaltaisesti mielenterveys- ja päihdepalveluiden palvelurakennetta aina lasten palveluista ikääntyvien palveluihin. Painopisteenä on johtamisen ja ohjauksen rakenteiden kehittäminen sekä palveluiden integroiminen, kattaen sekä erityis- että peruspalvelut sekä terveydenhuollon ja sosiaalihuollon palvelut. Tavoitteena on löytää kustannusvaikuttavia ja palveluiden kehittämistä edistäviä toimenpiteitä.

Uudistuksen valmistelua ovat johtaneet ohjausryhmän puheenjohtajina toimialajohtajat Jari Saarinen ja Kati Kantanen. Valmistelutyö on jakaantunut kahteen alatyöryhmään: Aikuisten mielenterveys- ja päihdepalvelut (puheenjohtajana palveluyksikköjohtaja Teijamari Laasonen-Balk) sekä Lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut (puheenjohtajana palvelualuejohtaja Minna Pitkänen).

Mielenterveys ja päihdepalveluiden uudistuksen keskeiset sisällöt

Mielenterveys- ja päihdepalveluiden uudistuksen taustalla ovat hyvinvointialueen uuden organisaatorakenteen integraatiomahdollisuuksien hyödyntäminen, talouden reunaehdot sekä henkilöstön saatavuus. Uudistuksessa kehitetään mielenterveys- ja päihdepalveluiden asiakkaan palveluketjua painottaen ongelmien oikea-aikaista tunnistamista, varhaista tukea sekä hoidon käynnistämistä tarkoituksenmukaisella hoidon portaalla.

Uudistuksessa vahvistetaan erikoissairaanhoidon tukea perusterveydenhuoltoon, tehostetaan ja vahvistetaan peruspalveluiden henkilöstövoimavarojen käyttöä sekä vahvistetaan omaa palvelutuotantoa ostopalveluiden vähentämiseksi. Samalla uudistetaan organisaatio- ja johtamisrakenteita vastaamaan muuttuvia toimintamalleja ja parannetaan tilatehokkuutta lisäämällä palvelutuotannon ja hallinnon tilojen yhteiskäyttöä sekä tiivistämällä tuotannon tilankäyttöä.

Yhdistyvässä terveydenhuollon rakenteessa toimintakäytäntöjen suunnittelu ja toteutus tehdään tiiviissä yhteistyössä sosiaalipalveluiden kanssa. Yhteistyötä vahvistetaan erityisesti ikääntyneiden palveluiden ja lastensuojelun toimijoiden kanssa, huomioiden muuttuvat palvelutarpeet ja väestörakenteen kehitys.

Aikuisten mielenterveys- ja päihdepalveluissa perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palvelut yhdistetään yhdeksi kokonaisuudeksi, joka muodostaa Pohjois-Savon

Aluehallitus
Nuorisovaltuusto

§ 11
§ 10

19.01.2026
21.01.2026

mielenterveys- ja päihdepalvelut. Toiminta perustuu kolmen aluekeskuksen malliin, joissa aluekeskuksina toimivat Iisalmi, Kuopio ja Varkaus. Aluekeskukset tuottavat laajoja palveluja alueensa väestölle ja tukevat ympäröiviä toimipisteitä palvelutarpeen mukaisesti.

Päihdepalvelusäätiön tuottama päihdehoitotoiminta siirretään hyvinvointialueen omaksi toiminnaksi sopimuskauden päättyessä loppuvuodesta 2026. Alueellinen päihdetyö tuotetaan jatkossa koko hyvinvointialueen laajuisesti Pohjois-Savon hyvinvointialueen päihdepalveluista, ja päihdepsykiatrian poliklinikat toimivat Iisalmessa, Kuopiossa ja Varkaudessa. Päihdetyön osaamista tarjotaan alueellisesti, ja päihdekuntoutusta vahvistetaan osastokuntoutuksen alueellisella laajentamisella.

Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluissa tuetaan ikäkausiin siirtymä yksilöllisen harkinnan perusteella perheet ja verkostot huomioiden. Kaikissa yksiköissä lapsen ja nuoren hoito toteutuu yhteistyössä vanhempien, huoltajien sekä muiden läheisten aikuisten kanssa. Toiminnassa siirrytään erillisistä rakenteista integroidumpiin toimintamalleihin sekä sisällön että resurssien näkökulmasta. Tavoitteena on saavuttaa integraatiohyötyjä toimintatapojen uudistamisella, yhteisten tavoitteiden asettamisella ja olemassa olevan osaamisen tehokkaammalla hyödyntämisellä.

Liitteet

4 Mielenterveys- ja päihdepalveluiden uudistus (R5)

Muutoksenhakuohje koskee pykälä: § 1, § 2, § 3, § 4, § 5, § 6, § 7, § 8, § 9, § 10

Yllälueteltuihin päätöksiin ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta

Seuraavasta päätöksestä ei saa tehdä hyvinvointialueesta annetun lain 141 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.